І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
„Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ГРУДНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 23, 1965 No. 235. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 22 грудня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРИПИНЯЮТЬ ВІЙСЬКОВІ КОНСТРУКЦІЇ ВНАСЛІДОК ЗБІЛЬШЕННЯ ВИДАТКІВ НА ВІЙНУ У В'ЄТНАМІ. Секретар оборони Роберт МекНамара заявив, що не будуть видавати 620 мільйонів долярів на такі військові будови, як бараки, вишкільні центри, шпиталі і т.п., бо значно збільшилися видатки на війну у В'єтнамі. Припиняють також і будову помешкань для родин військовиків із цих самих причин. Зменшення видатків на військові будови відноситься до оборонного бюджету з фінансового року, який скінчиться 30-го червня 1966 року.

ЧОТИРИ ПАЦИФІСТИ В НЮ ЙОРКУ ОСКАРЖЕНІ В ТОМУ, ЩО СПАЛИЛИ ВІЙСЬКОВІ КАРТИ. Оскаржені Томас Корнелл (31 рік), Марк Еделман (20), Рой Ліскер (27) і Джеймс Вільсон (21), коли їх суд визнає винними, можуть дістати до п'яти років ув'язнення та грошову кару до висоти 10,000 дол. Оскаржені залишаються на волі, розправа проти них відбудеться 4-го січня. Оскаржені публічно подерли свої військові карти на вічу, що відбулося в Ню Йорку 6-го листопада ц.р. Карти дерли демонстративно на підвищенні, з якого виголошувано промови проти війни у В'єтнамі.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА СТАЦІЯ У ВІДДАЛІ 630 МИЛЬ ВІД ПІВДЕННОГО БІГУНА. До цієї стації, організованої Крайовою Науковою Фундацією вже відлетіли 4 науковці і 4 моряки. Вони збудують собі мешкання, в якому житимуть цілу зиму, яка там зачинається в березні і триває до жовтня. В цій зимі температура може впасти до 130 ступнів нижче зера, а вліті термометер показує деколи і 47 ступнів нижче зера. Мешкання цієї наукової експедиції є на висоті 11,500 стіп. Вона досліджуватиме погоду, магнетичні поля, радіові сигнали, що їх природа продукує, та так зване південне світло.

СССР ЗА БЕЗЦІНЬ ПРОДАЄ УНІВЕСИТЕТСЬКІ ПІДРУЧНИКИ ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ. Представник Державного Департаменту Джозеф Івенс повідомляє, що СССР надрукував численні наукові університетські підручники англійською мовою і продає їх майже за безцінь, бо книжку про теорію еластичности продається за 89 центів, а вона (в твердій оправі, 378 сторін друку) у ЗДА коштує 20 разів більше. В СССР держава видає книжки і може їх дешево продати, щоб показати світові, що в неї наука і технологія високо стоять. ЗДА не можуть із СССР конкурувати, бо приватні видавництва не можуть докладати до своїх видань, тільки хочуть на них ще заробити. Бразилійський професор сказав, що волів би американські підручники, але вони задорогі для його студентів.

НАУКОВЦІ ТВЕРДЯТЬ, ЩО БІОХЕМІЧНІ ЖИТТЄВІ ПРОЦЕСИ МОЖУТЬ ВІДБУВАТИСЯ В ЛЬОДУ. Доктори Норман Г. Ґрант і Гарві Е. Албирн із ляборатоіїВаєт в Раднорі, Па., ствердили, що і в льоді може існувати життя і що в замороженому стані можна зберігати живі тканини та зберігати живі харчі. Д-р Грант заявив в телевізійному інтервю, що, можливо, в майбутньому людина зможе бути довговічною, бо зможе дати себе заморозити аж до того часу, коли наука розв'яже проблему деяких недуг і проблему старіння людського організму. Низька температура стримує дегенеративні хемічні реакції.

У СВІТІ

З БІЛОГО ДОМУ ЗАПЕРЕЧЕНО, наче б віце -президент Гюберт Гомфрі поїде до Південного В'єтнаму та ще й із якоюсь таємною місією, як про це повідомляли газети. Гюберт Гомфрі буде репрезентувати президента Джансона на інавгурації нового філіппінського президента 30 грудня ц. р., після чого він полетить до Тайвані (Формози), Кореї і Японії. Докладних дат ще не подано.

У МОСКВІ ПІДПИСАНО НОВИЙ ДОГОВІР між СССР і Північним В'єтнамом про посилення технічної й економічної допомоги Москви Північному В'єтнамові. Про військову допомогу нічого в проголошеному тексті не говориться, але загально вважають, що головним змістом отих московських розмов була війна у В'єтнамі і чим Совєти можуть допомогти Північному В'єтнамові в його війні проти „американських імперіялістів".

ПОЛІТИЧНА КОМІСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН ПРИЙНЯЛА 100 голосами резолюцію, яка натаврувала однаково безпосередню збройну аґресію одної держави проти другої, як і посередню аґресію, здійснювану підривною акцією та революційною роботою. Прийнята в такій формі резолюція була прогрою Совєтського Союзу, який мав на увазі дошкулити тією резолюцією Америці за її нібито „аґресію" в Домініканській Республіці та в Південному В'єтнамі, але Микола Федоренко мусів остаточно погодитись на зміни, звернені по суті проти комуністичної аґресії. 12 держав абсентувались, 5 стримались.

ІНДОНЕЗІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ ГЕН. АБДУЛ ГАРІС НАСУЧІОН, ПОСЛІДОВНИЙ ВОРОГ КОМУНІСТІВ, закинув у прилюдній промові Америці й Британії, що вони своїми військовими базами „окружують" Індонезію. Він виправдував вороже становище Індонезії супроти Маляйзії фактом перебування на її території британських збройних сил, включно з морсько-летунською базою у Сінгапурі, який щойно недавно відірвався від Маляйзії. Насучіон передбачає, що й Північне Борнео відірветься від Маляйзії — Індонезія підтримує рух „вільного Борнео".

В АРАБСЬКОМУ ЄМЕНІ МОЖЕ ЗНОВУ РОЗПАЛИТИСЯ громадянська війна. Конференція єменських республіканців і монархістів, які нараджувались від 23 листопада ц. р. в савді-арабському містечку Гарадж, розбилася. З-посеред 50-ох делеґатів — 16 вже покинули конференцію, інші зібрались в дорогу. Єменські монархісти підтримують „імама" Мохаммеда аль-Барда, що його в 1963 році скинули республіканці під проводом Абдулляха аль Салляла, підтримуваного єгипетським військом. Мирову спробу повели спільно савді-арабський король Фейсал і єгипетський президент Нассер, який зобов'язався відкликати з Ємену своє військо.

УРЯД ІРАКУ ЗАПОВІВ, що він змінить конституцію в тому напрямку, що курди будуть визнані за окремий нарід, з іншою, як арабська, мовою. Це має бути примирливий жест у відношенні до курдів, проти яких знову поведено військову карну експедицію. Курди домагаються автономії в рямцях Іраку. Керівні кола Іраку закидають курдам, що їх провідник генерал Мустафа аль-Барзані дістав військовий вишкіл в СССР та що курди дістають гроші і зброю від Ірану, Туреччини і Британії, щоб вони воювали проти Іраку.

Республіканці приготовляють своє Звернення про Стан Унії

Вашингтон. — Республіканська меншість в Конґресі цього року підготовляє своє власне Звернення про Стан Унії, в якому думає послабити те Звернення про Стан Унії, яке предложить Конґресові президент Джансон. Покищо не знати, коли Президент звернеться до народу із своїм Зверненням, в якому обговорить важлизіші внутрішні і закордонні проблеми цієї країни. Конґрес починає працю 10-го січня. Звичайно день або два дні пізніше Президент предкладає нову програму праці Уряду. Коли це станеться, невідомо. В січні минулого року Президент виголошував своє звернення через телевізійні й радіові стації з Білого Дому. Сподіваються, що і цього року Президент зробить так само. Республіканський провідник в Палаті Репрезентантів, — конґресмен Джералд Форд із Мишиґену заявив в цій справі таке: „Ми гадаємо, що і партія меншости повинна мати таку саму нагоду, як і більшість звертатися до народу". Конґресмен Форд є містоголовою Спільної Республіканської Конференції, яку очолює провідник республіканської меншости в Сенаті — сенатор з Іллиной, Еверетт МікКінлі Дірксен. Ця Республіканська Конференція підготовляє своє звернення. Покищо не знати, який буде зміст республіканського звернення. З поінформованих республіканських кол подають, що, певно, республіканські конґресові провідники заявлять, що вони є проти збільшення податків на те, щоб фінансувати війну у В'єтнамі. Вони домагатимуться, щоб інтенсивніше вести бої у В'єтнамі, щоб фльотою блькувати Північний В'єтнам та щоб зменшити федеральні видатки на внутрішні цілі, головним чином на здійснювання так званої боротьби проти вбогости та на будову величної суспільности. Покищо не знати, чи республіканці в своєму зверненні будуть подавати свою власну позитивну програму. Конґресмен Форд заявив, що хоч Звернення редаґують самі члени Конґресу, то у Зверненні будуть також і ті думки, які були предметом нарад Республіканського Координаційного Комітету.

ЗДА й Західня Німеччина зрікаються пляну спільної атомової морської фльоти

Вашинґтон. — В обширному комунікаті, виданому на закінчення відвідин західньо - німецького канцлера Людвіґа Ергарда у Вашинґтоні, нема ні слова про форсований свого часу Америкою і Німеччиною проєкт надводної атомової морської фльоти із різнонаціональною залогою. Західня Німеччина погоджувалась на такий проєкт, що виринув був на конференції президента Кеннеді з британським прем'єром Мекмілленом в Нессо, бо вбачала в ньому мінімальне заспокоєння амбіції — щоб допустити її до співвласництва атомової зброї. Зате гостра опозиція Франції, відмова від того проєкту британського уряду Гаролда Вільсона і шантажеві погрози Совєтського Союзу загальмували здійснення того проєкту, який тепер остаточно погребаний. У згаданому комунікаті стверджується, що поважну частину нарад у Вашинґтоні присвячено справам НАТО і його атомовому озброєнні. Ергард потвердив ще раз, що Західня Німеччина не хоче продукувати ані контролювати атомову зброю та що вона піддалась в 1954 році міжнародній контролі у цій ділянці. Але — за словами того спільного комунікату — „рішено переводити дискусії над відповідною участю (Західньої Німеччини) в атомовій обороні". Західня Німеччина заявилася також проти поширення атомової зброї та за з'єднання Европи. Америка і Західня Німеччина потвердили, що вони стоять за з'єднання Німеччини на базі самовизначення. Західня Німеччина заявила свою солідарність з Америкою щодо далеко - східніх справ та обіцяла продовжувати допомогу в боротьбі проти комуністичної аґресії в Південному В'єтнамі.

ЗАКІНЧИЛАСЬ 20-ТА СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Об'єднані Нації. — У вівторок 21 грудня ц. р. президент Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй Амінторе Фанфані закрив її 20-ту сесію проведенням молитви за якнайскоріший мир у Південній Азії. Хоч Південний В'єтнам і тамошня війна не були між 105 точками денного порядку тієї сесії, проте в'єтнамські події домінували над всією ситуацією. Тільки 36 африканських членських держав звертали головну увагу на справу Родезії, де біло - расистський автономний уряд Ієна Сміта проголосив державну незалежність всупереч волі колоніяльної держави Британії, яка вимагала спершу заґарантування прав автохтонної муринської більшости. Схвалено бюджет Об'єднаних Націй на найближчий рік у рекордовій висоті 121,567.420 дол., на кругло 13 мільйонів більше, аніж в минулому році (на біжучий рік). Поруч із справою Родезії найбільш хвилювала учасників 20-ої Асамблеї війна між Пакістаном і Індією з приводу спору за Кашмір. Заслугою Об'єднаних Націй було доведення до воєнного перемир'я на індійсько - пакістанському фронті, але самого предмету спору не поладнано. Кульмінаційною точкою цієї сесії Генеральної Асамблеї були відвідини Папи Павла VI 4-го жовтня ц. р. і виголошення ним на Генеральній Асамблеї палкого заклику до світового миру. Останньою постановою, що її прийняла Генеральна Асамблея вже в дні свого закриття, була резолюція проти расової дискримінації в будь-якій формі і в будь - якому вигляді. Ту резолюцію прийнято 104 голосами проти 0. Ця Генеральна Асамблея зійшлась була на своє перше засідання 21 вересня ц. р. Впродовж 12-ох тижнів її тривання промовляли на її форумі сім голов урядів, 5 віце - прем'єрів і 81 закордонний міністер. Найближча Генеральна Асамблея ОН має зійтись знову у вересні 1966

Американські літаки бомбардують далі околицю Гайфонґу

Сайґон. — Американське летунство перевело вдруге бомбардування великої електрівні на передмісті великого північно - в'єтнамського порту Гайфонґ. Цим разом це бомбардування переведено нічною порою, отже не можна було негайно ствердити докладні наслідки атаки. Однак в летунських атаках проти території Північного В'єтнаму і деяких комуністичних позицій в Південному В'єтнамі втрачено в одному дні, в минулий вівторок 21 грудня ц. р., 6 літаків, так, що загалом втрати американського летунства у в'єтнамській війні дійшли до числа 159 машин. Американські летуни побачили над Північним В'єтнамом сім літаків совєтської продукції МІГ-17, але ті машини, повільніші і неповоротніші в порівнянні з американськими, не атакували американських літаків. Деяких летунів, що врятувались парашутами із поцілених літаків, врятовано, але деякі згинули. В наземних діях у Південному В'єтнамі позначились знову терористичні акти комуністичних партизанів. Американські власті оприлюднили комунікат, в якому підтримують своє давнє становище, що визнає суверенність і непорушність території Камбоджи, але водночас пригадали свої застереження, зісловлені на Раді Безпеки Об'єднаних Націй 21 травня 1964 року, що Камбоджа не всилі оборонитись проти постійного порушування її території комуністами, які використовують її невтральність для довозу через територію Камбоджи людей і воєнного матеріялу комуністичним партизанам в Південному В'єтнамі. Той комунікат стверджує, що американські військові командати скрізь у світі мають розпорядження виступати в самообороні американського війська. Таким чином ЗДА попередили Камбоджу, що в майбутності американське військо в Південному В'єтнамі не буде зупинюватись на кордоні Камбоджи, якщо туди втікатимуть і звідтіль стрілятимуть комуністи. —

УКРАЇНЦІ З КАНАДИ НА НАУК. КОНВЕНЦІЯХ У ШИКАҐО

В днях 27-31 грудня ц. р. відбудуться в Шикаґо річні конвенції американських і канадійських мово-й літературознавців, славістів, згуртованих у таких товариствах як МЛА, ААТСЕЕЛ, АНС, АЛС й тд. В програмах конвенцій передбачено між іншими українськими доповідями дві доповіді українських науковців з Канади: проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу й проф. Яра Славутича з Едмонтону. Обидві доповіді відбудуться в рамках Американського Назвознавчого Товариства (АНС) у четвер 30-го грудня по полудні в Кристал Рум Готелю Палмер Гавз. Передбачена також участь інших українських славістів та мовознавців в цих конвенціях.

Проф. Роман Смаль-Стоцький обраний на голову Осередку Наукових Студій

Вашинґтон. — Згідно з повідомленням бюлетеню „Вісті Осередку Українських Студій при Українській Католицькій Семінарії у Вашинґтоні", дня 2 грудня ц. р. тут відбулося засідання організаційної Комісії Осередку, заіменованої Митрополичим Ординаріятом, в складі: о. ректор К. Бердар, о. проф. Д-р М. Войнар, Католицький Університет Америки, Проф. Д-р В. Вороняк, Католицький Університет Америки, Проф. Д-р Роман Смаль-Стоцький, Католицький Університет Америки. Сеньйор віком проф. Р. Смаль-Стоцький проводив нарадою, що ухвалила: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашинґтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополичому Ординаріятові за його ініціятиву; 3. уконституовати — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашинґтоні, Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтавн університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтавн університет, проф. дра Т. Залуцького, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, У.В.У., проф. дра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 рефератом проф. д-ра Л. Добрянського; 6. намічено плян діяльности на наступний семестр біжучого академічного року. В цьому семестрі для студентів проф. д-р Роман Смаль-Стоцький провадив курс п. н. „Нарис історії України" (2 виклади тижнево), в наступному семестрі студенти слухатимуть курсу п. н. „Шевченко і його доба"

„Голос Рідної Церкви" — нова щоденна радіопрограма оо. Василіян в Ню Йорку

НЮ ЙОРК. — Почавши від 20-го грудня ц.р. ОО. Василіяни в Ню Йорку започаткували нову радіопрограму „Голос Рідної Церкви", яка передається кожного дня від понеділка до п'ятниці включно на хвилях радіостанції WHBI FM, 105.9 кілосайклів від год. 7:30 до 7:45 вранці. Радіопрограму веде о. д-р Мелетій Соловій, ЧСВВ, а спонзорами поодиноких чи й цілого ряду програм можуть бути українські церковні, громадські, культурні, союзові чи політичні організації. В справах цієї програми треба звертатися на адресу: Voice of The Native Church, c/o Rev. M. Solovey, P.O.Box 188, Cooper Sta., New York, N.Y. 10003, або телефонувати: OR6-1615. Крім цієї нової радіопрограми, ОО. Василіяни з парохії св. Юра передають кожної п'ятниці одногодинну програму від год. 7 до 8-ої ввечорі на радіовисильні WPOW на хвилях 13.30.

В Ню Йорку існує ще українська радіопередача „Гомін України" під керівництвом д-ра Миколи Сидора Чарторийського, яка передається кожної суботи від год. 8:15 до 8:45 вранці.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СЕМІНАР ТУСМ-у НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Керґонксон, Н.Й — Ідеологічно - політична референтура Головної Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського влаштовує в днях 26-31 грудня ц. р. Семінар на тему „Ізми та їхні впливи на Україну". Семінар відбуватиметься на „Союзівці". В програмі передбачені доповіді провідних членів ТУСМ. Крім доповідей та дискусій відбудеться панель на тему „Перспективи Українського Націоналізму сьогодні".

Участь в Семінарі беруть члени Осередків Америки і Канади.

ПОСМЕРТНА ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ДМИТРА ПОТОРОКИ

В неділю 26 грудня в ґалерії Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку буде відкрита під фірмою Об'єднання мистців українців в Америці виставка образів померлого в 1962 році в Трентоні Дмитра Потороки, колишнього видатного учня Федора Кричевського, одного з найчільніших представників так званої школи київських реалістів. Дмитро Поторока поєднував мистецтво із зброєю: він був активним учасником обох Зимових походів та в Америці одним із членів основників ОбВУА. Виставка буде складатися головно з образів, що знаходяться у приватних осіб.

ЛЮДМИЛА МОРОЗОВА ПРО СВОЮ ПОДОРОЖ ПО ГРЕЦІЇ

З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 24 грудня не буде традиційного „п'ятницевого" вечора з уваги на латинський Свят-Вечір. Зате в четвер 23 грудня, у зв'язку з закриттям виставки образів Людмили Морозової, мисткиня поділиться своїми враженнями з піврічного перебування у Греції, з якої привезла понад 100 образів, при чому свою доповідь ілюструватиме прогляцками. Після того артист-маляр М. Мирош висвітлюватиме фільми з своїх попередніх мистецьких виставок. Початок о год. 8 вечером.

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМІВ ПРО КОСМІЧНІ КОРАБЛІ В ТОВАРИСТВІ ІНЖЕНЕРІВ

Ню Йорк. — Товариство Українських Інженерів в Ню Йорку влаштовує в середу 22 грудня ц. р. о год. 7:30 веч. в Українському Інституті Америки висвітлення звукових і кольорових фільмів п. н. „Чотири дні Джеміні 4" та „Образ того, що буде." Обидва фільми випродуковані Крайовою Агенцією аеронавтики і космічних дослідів.

Монтреальська „Самопоміч" об'єдналася з УНСоюзом

Монтреаль, Канада. — Найстарша місцева українська установа Товариство Українців „Самопоміч", після довшої підготови об'єдналося з найстаршою на цьому континенті і в цілому вільному світі установою, якою є Український Народний Союз. Заложена в 1906 році „Самопоміч" під першою назвою „Товариства Українських Переселенців" відзначуватиме в наступному році своє шістдесятиріччя, як 448-мий Відділ УНСоюзу під своєю назвою „Самопоміч", але вже в союзі з найбільшою нашою громадською установою. Історія „Самопомочі" незвичайно цікава. Ця установа об'єднувала досі тільки самих чоловіків, не приймаючи, за традиціями Запорозької Січи, ні жінок, ні дітей. Вона допомагала нашим поселенцям грошовими допомогами в часі недуг та в разі смерти. За час свого існування виплачено понад пів мільйона долярів. Імпозантні суми виплачено на національні та церковні цілі. Особливою опікою втішалися наші визвольні змагання, а після них інваліди українських армій. Українська Центральна Рада в Києві дістала була від „Самопомочі" щедрий даток. Рамішою „Самопоміччю" й теперішнім Відділом УНСоюзу відали відомі місцеві діячі, поміж якими знаходяться поверх 33-річний секретар Товариства Юрій Чайка, його останній голова Петро Ракобовчук, Володимир Музика, Володимир Шеремета й інші. В останні роки Товариство постановило включитися в Український Народний Союз, розуміючи, що в цю пору життєве забезпечення вимагає модерних й коштовних засобів, а й під громадським оглядом великі досягнення є можливі тільки серед великого гурту людей. Формальності злуки перевів місцевий український адвокат А. Лесик, який здобув згоду провінційного уряду забезпечення на об'єднання обох установ. Члени „Самопомочі" одержали забезпеченеві грамоти УНСоюзу. На загальних установчих зборах об'єднаної з УНСоюзом „Самопомочі", які відбулися ще в приявності покійного головного радного УНСоюзу, сл. п. Богдана Мельника, який враз із директором Канадійської канцелярії Богданом Зоричем і Дмитром Попадинцем з Торонта з об'єднання вклав багато запалу і праці, обрано наступний уряд: Петро Ракобовчук — голова, Володимир Музика — містоголова, Юрій Чайка — фінансовий секретар, Волод. Шеремета — касир і рекордовий секретар, Михайло Карпінський — заст. секретаря, Андрій Козицький — член уряду. До контрольної комісії обрано Петра Самборського, Антона Загорійка і Богдана Волощука. Зараз після оснування цього нового Відділу УНСоюзу приступлено до його побільшення, шляхом включення до його членства дружин, дітей і внуків членів. Управа сподієтьея скорого подвоєння свого членства. Велика союзова громада, яка перейшла 85.000 членів, напевно щиро і радісно привітає в свому крузі братню „Самопоміч".

Управа і гості новоствореного 448-го Відділу УНСоюзу „Самопоміч" в Монтреалі. Сидять (зліва): Юрій Чайка — фінансовий секретар, Володимир Шеремета — касир і рекордовий секретар, Петро Ракобовчук — голова, Володимир Музика — заст. голови. Стоять (зліва): Андрій Козицький — контролер, Дмитро Попадинець — голова 434-го Відділу і делегат на мин. Конвенцію, Петро Самборський — контролер, Богдан Волощук — контролер, сл. п. Богдан Мельник — головний радний УНСоюзу. Немає на знімці Михайла Карпінського — заст. рекорд. секретаря та Антона Загорійка — контролера.

„СВОБОДА" У РІЗДВЯНОМУ ЧАСІ

Як у попередніх роках, так і цього року „Свобода" відзначить рокове свято Різдва Христового двома святочними виданнями: одне появиться завтра, з датою 24-го грудня для відзначення Різдва Христового за григоріянським календарем, за яким святкують наші американські співгромадяни та велика частина українських католицьких парафій, а друге видання появиться з датою 6-го січня 1966, для відзначення Різдва Христового за юліянським календарем, згідно з яким відзначають свята наші православні парафії та частина католицьких. З датою Різдва Христового за новим стилем 25-го грудня і за старим стилем 7-го січня 1966 „Свобода" не появиться, як і не появиться з датою Нового Року, 1-го січня 1966.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Мирові контакти

Хоч північнов'єтнамська комуністична влада заперечила, начебто вона погоджується на мирову конференцію в справі В'єтнаму, не підлягає сумніву, що інформації, що їх президент Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй Амінторе Фанфані передав президентові Джансонові про розмови, проведені його — Фанфані — приятелями в столиці Північного В'єтнаму з тамошніми найвищими проводирями, в основному були правдиві. Можливо, північнов'єтнамський диктатор Го Чі Мінг був вражений тим, що до публічного відома подано його довірочну заяву про те, що він готов „у кожному часі й до кожного місця" особисто поїхати, щоб здобути мир для В'єтнаму. Можливо також, що північні в'єтнамці обурилися, що американська преса оприлюднила ті розмови, про які, може, не знали їхні китайські опікуни в Пейпінгу. Але це не змінює факту, що, поруч із воєнним гамором у В'єтнамі, діє за кулісами таємна дипломатія, яка користується різними людьми й різними можливостями, щоб намацувати придатний ґрунт під мирне закінчення війни. Папа Павло VI, президент Джансон, генеральний секретар ОН У Тант, британський прем'єр Вільсон, французький президент де Голль та багато інших відповідальних мужів у широкому світі заявляються за мир у В'єтнамі, бо хто не воліє замість кривавої війни миру?! Тим паче, що військові фахівці перестерігають, що в'єтнамська війна може бути довгою, кривавою, виснажливою . . .

Отож такі мирові контакти є зрозумілими й логічними. Таємна дипломатія завжди вимагала впертости і терпеливости. В післявоєнних роках були кількакратні докази на успіх мирових контактів у припинюванні воєнних дій з різних частинах світу: так було в арабсько-ізраїльській війні, двічі в пакістансько-індійських війнах, у громадянській війні на Кіпрі, у війні в Кореї, у комуністичній бльокаді Берліну, що загрожувала війною, якби комуністи збили будь-котрий західній літак у так званому повітряному коридорі. У ході мирових дипломатичних заходів згинули князь Фолке Бернадотте на Середньому Сході і Даґ Гаммершилд у Конґо. Різні найвидатніші державні мужі міжнародного світу, висловлюючись легковажно про вартість дебатів на Генеральній Асамблеї ОН і її 117-членної Політичної Комісії, прославляли Об'єднані Нації, як сприятливий терен для заходів таємної дипломатії, для мирових контактів у часах будь-якої війни.

Але в усіх згаданих випадках мирові посередники, успішно закінчивши воєнні дії, залишили нерозв'язаними суть конфліктів. Таким чином Ізраїль і арабський світ, Греція і Туреччина з приводу Кіпру, Пакістан і Індія з приводу Кашміру — далі змобілізовані і готові нині-завтра відновити криваву взаємну розправу. Ще трудніша справа у В'єтнамі, де нема воєнних фронтів, де не можна провести демаркаційної лінії. І яка політична розв'язка можлива у в'єтнамському конфлікті?! Поки комуністи не переконаються, що це нездійсненна фантазія перемогти Америку, і поки не вирішать, що вони не всилі продовжувати збройну агресію у Південному В'єтнамі — неможливо у В'єтнамі завести мир, заснований на волі народу і пошануванні права.

Погромницький виступ

Московським сатрапом у Львівській області УССР є відомий із свого вислужництва совєтському режимові В. Маланчук, секретар обласного комітету Комуністичної Партії України, що останнім часом підписується, як „доктор історичних наук". Другим таким сатрапом, колишнім членом КПЗУ в 1920-30-их роках, що пережив ліквідацію „західньоукраїнської" компартії і фізичне знищення Москвою всіх провідних її членів, є Богдан Дудикевич, теперішній директор Львівської філії Центрального музею В. Леніна, — той, що минулого року приїздив до ЗДА в складі „бриґади Колосової". Обидва вони не від сьогодні „стахановствують" в боротьбі з усіма проявами української національної свідомости в Західній Україні. Питанням цієї боротьби проти української самобутности були присвячені не тільки їхні виступи на останньому пленумі міського комітету КПУ у Львові, але й погромницька стаття В. Маланчука в московській „Правді", де він час від часу виступає з своїми доносами.

Надрукована в „Правді" з 16 грудня ц. р. стаття В. Маланчука п. н. „Сила великої дружби" присвячена не так питанням „інтернаціонального виховання", як це зазначено в підзаголовку, як головно конечності посилення боротьби з „рецидивами націоналізму". Проявляються ці рецидиви — згідно із ствердженнями Маланчука — в „національній обмежености", у вимогах „підбирати кадри переважно за національною ознакою", в опорі проти перекидання українських учених до РСФСР чи в інші совєтські республіки, в незадоволенні русифікацією Західньої України, особливо в ділянці шкільництва тощо. Зокрема дуже гостро виступає В. Маланчук проти деяких наукових діячів на терені Львова, які, мовляв, „переймають ролю апологетів так званої Західньо-Української Народної Республіки, створеної 1918 року", і намагаються „приховувати той факт, що ця „республіка" була знаряддям української контрреволюції і закордонних кіл у здушенні революційного руху". Водночас із цим Маланчук приєднується до погромницького виступу Б. Дудикевича на пленумі Львівського міськкому проти намагань деяких діячів культури у Львові „розглядати літературний процес на Україні з точки зору модернізованої теорії „єдиного потоку". Головною темою виступу цього „старого комуніста" були „серйозні помилки ідейного характеру" в роботі львівського журналу „Жовтень", що виявилися, як виходить з доносу В. Маланчука у „безпідставних замірах окремих літераторів надмірно ґльорифікувати деяких письменників минулого".

Висловлюючись з признанням про „критику" Б. Дудикевича та інших учасників згаданого вище пленуму, В. Маланчук закликає у своїй статті всіх комуністів „рішуче виступати проти будь-яких проявів місництва, національної обмежености, буржуазної ідеології" і в корені „підтинати" всі „рецидиви націоналізму", особливо ж такі, як виявлені, наприклад, недавно „серйозні недоліки в навчанні історії" в одній із шкіл - інтернатів у містечку Турка, де „історію українського народу подавано учням в значній мірі з буржуазно-об'єктивістських позицій"...

Виступи й заклики львівських ступайків Москви доводять, що большевицький режим на західньоукраїнських землях не втратив свого народовбивчого характеру і не резиґнує зі своїх народовбивчих цілей.

Роман Голіян

ФРАНЦІЯ НА ПОВОРОТІ

Париж. — Коли цей допис дійде до Вас, матимете вже перші підсумки президентських виборів у Франції. Які вони не були б, вийде з них Франція іншою, в зовсім нових умовинах політичної активізації, що охоплює щораз ширші маси населення. Теперішня виборча кампанія є наочним доказом цього процесу.

*

В атмосфері розпалених докраю пристрастей президентські вибори у Франції наблизилися, нарешті, до свого критичного епілогу. Проте, навіть нині, напередодні двобою де Голль-Міттеран, неможливо передбачити його висліду. Забагато змінилося тут від 5-го грудня, після першої перемоги збірних сил опозиції над де Голлем, а ще більше після рішення генерала стати на прю з противником у другій рунді 19-го грудня.

Такого кроку де Голля не сподівався в першу чергу Леканюе, кандидат на президента республіки і голова новоствореного Демократичного Центру. Знаючи гордість генерала, він був майже певний, що де Голль не перенесе моральної образи і радше здійме свою кандидатуру, як понизиться до конкуренційних перегонів за владу з будь - яким суперником, що насмілився б стати йому на дорозі.

У випадку відречення де Голля, до змагу з Міттераном став би автоматично Леканюе, як третій за кількістю отриманих голосів, з певною шансою перемоги. Він же ж був тим, що зробив найбільший вилім у виборних підрахунках ґоллістів, і він найбільше міг числити на дальший приплив голосів з того розхитаного невдачею табору. Крім того, він міг також сміливо рахувати на одностайну підтримку всіх інших партій, що стояли направо від лівого бльоку Міттерана. Це була, зрештою, калькуляція не самого лише Леканюе та його прихильників: так само думали широкі кола французького громадянства, і цього теж боялися ґоллісти.

Як це сталося, що де Ґолль таки рішився стати до бальотажу, маючи у своїй свідомості виявлене недовір'я більшости населення, — залишиться хіба назавжди таємницею драматичних сцен в елісейських хоромах. Безперечно, діяв тут сильний натиск його оточення, яке само публічно признало, що генерал прийняв свою невдачу, як особисту трагедію.

Провал сподівань, зв'язаних з кандидатурою Леканюе, мав також психологічні наслідки, що захитали фронтом опозиції. Поза виборним бльоком Міттерана, спостерігається в тому фронті своєрідний конфлікт совісти, що виник з традиційного недовір'я до комуністів і до самого Міттерана. Логічно беручи, страх безпідставний, бо ввесь лівий бльок, включно з соціял-радикалами, при найбільшій пропаґандивній натузі здобув у першій рунді заледве 32 відсотки всіх голосів. Отже 68 відсотків французів відмовилися віддати свої голоси лівому бльокові. З цього теж логічний висновок, що в теперішній Франції не може бути вже й мови про можливість переходу влади в руки не то комуністів, але лівих партій взагалі.

Лівий бльок, якщо він перетриває виборне договорення, мусітиме шукати порозуміння з Демократичним Центром або перейти як меншість до опозиції. На цьому становищі став засадно Леканюе, як великобуржуазний Марсіляс та Тіксьє - Віньянкур із своїми крайніми націоналістами, коли видали заклик до своїх виборців, щоб ні в якому разі не голосували за де Голля, але таки за Міттерана.

Сам Міттеран, відчуваючи невигідність свого положення, щораз частіше підкреслює у своїх виступах загальнореспубліканський характер своєї програми. Він заявляє одверто, що в багато дечому не погоджується з комуністами, і що тільки вища тактична ціль відсунення де Голля і привернення демократичних свобід спонукала соціял - радикалів і комуністів до взаємних, не принципових компромісів. Проте, в його дуже загальниковому підході до проблем Спільного Ринку, НАТО, сфедерованої Европи, відчувається зумисні недомовлення, які безперечно вказують на те, що в його зговоренні з комуністами не обійшлося таки без певних зобов'язань. Все це, навіть проти логіки ситуації, скріплює недовір'я до особи Міттерана на становищі президента Республіки, а вслід за цим можна сподіватися, що заклики до підтримки його матимуть лише частковий успіх збоку середовищ, непричетних до лівого бльоку.

Неділя 19-го грудня виявить, на скільки ці спостереження правдиві.

У час, коли такі затруднення з приводу Міттерана гноблять опозицію, — партія ґолістів розгорнула шалену виборну пропаґанду. Прем'єр Помпіду, всі міністри і 300 парляментаристів тієї партії кинулися в терен рятувати ситуацію. Сам де Ґолль використав уже цим разом щодо хвилини визначений для кандидатів час в радіо - телевізії. В його виступах не пізнати вже того де Ґолля, який виступав напередодні першої рунди. Немає в ньому вже нічого з автократичної постави і повчального, власного способу вислову своїх думок. Це радше старий, добрячий батько, що звертається до заблуканих дітей, пояснюючи їм, чому за сім років своєї президентури робив він так, а не інакше. Він підносить голос, набринілий досадою, тільки тоді, коли говорить про політичні партії, „що в минулому були завжди нещастям Франції". Остерігає проти катастрофи, якщо вони знову візьмуться господарювати Республікою.

Паризький щоденник „Ле Монд" вирахував навіть, що де Голль повторив аж 80 разів слово „партії" в одній лише промові у зв'язку з історією французького парляментаризму. Поза цим він говорить про минуле і теперішнє, збуваючи майбутнє лише натяками або загальними окресленнями.

Ця відсутність конкретів у питаннях першорядної ваги може на перший погляд вражати, але, з другого боку, насувати думку: чи не краще не розкидатися обіцянками, що так часто стають на грані демаґоґії?

Загальне враження з промов де Голля: при послідовній впертості, незвичайна ясність думки, докладність у кожній заторкнутій проблемі, глибока віра у правильність своєї політики і зворушливий пієтизм до Франції, спіритуальної провідниці народів, якій він віддався без решти.

*

Від Редакції:

В неділю 19 ц. м. де Голль виграв вибори, але тільки 54.7% голосів, проти 45.3% голосів, що впали на Франсуа Міттерана.

В. Кедровський

„КУЛЬТУРНИЙ ОБМІН" У СВІТЛІ ДОКУМЕНТІВ

Реальне життя вже давно показало, що московський комуністичний уряд укладає і підписує договори з урядами інших держав лише тоді, коли вони дають йому користь, особливо в галузі пропаґанди та поширення комунізму. Таким є, наприклад, договір про „культурний обмін". Він дає леґальну можливість Москві посилати до З'єднаних Держав Америки свої численні комісії, делеґації, влаштовувати різного роду виставки. У пропаґанді й збиранні матеріялів про економічний, політичний, моральний і т. д. стан ЗДА, а також у здобуванні приятелів для Совєтського Союзу і аґентів для шпигунської праці не останнє місце припадає культурним делеґаціям та театральним ансамблям.

Довголітній працівник у совєтській військовій шпигунській організації, полковник Олег Пеньковський, свого часу пересилав за кордон численні документи про організацію большевицького шпіонажу в різних державах, зокрема в Америці. Большевики розкрили його зв'язок з англійським промисловцем, якому він передавав ті документи, засудили його на смерть і розстріляли. Деякі американські газети публікують тепер витяги із документів Пеньковського, в яких він стверджує, що немає в ЗДА ні одної ділянки державного, громадського чи культурного життя, в якій не працювали б комуністичні аґенти.

Кожна група, що виряджається з СССР за кордон для дипломатичної праці, для нав'язування торговельних зв'язків, для наукових студій або „культурного обміну" має одного або кількох аґентів КҐБівської розвідки. Нікого звідти не випускають за кордон, коли він докладно не перевірений щодо вірности режимові. Кожному учасникові таких груп дається точні інструкції, що він має спостерігати, вивчати і в якій формі має скласти свій звіт, повернувшися до СССР. Водночас всі вони постійно перебувають під стислою контролею аґентів КҐБ, за якими слідкують інші аґенти.

Також усі відвідувачі Совєтського Союзу, з моменту, коли вони виголошують бажання поїхати до СССР, перебувають під пильним доглядом спеціяльних комуністичних інформаторів. Персонал так званого „Інтуриста" складається виключно з осіб, зв'язаних з совєтською розвідкою. Всім закордонним туристам визначається точний маршрут, місця для оглядин, помешкання і провідників, які вже мають докладні інформації про своїх „клієнтів", збирані через аґентурну сітку „Інтуриста" та інших совєтських установ і організацій.

Коли індивідуальний турист чи група технічних або наукових працівників-чужинців хоче відвідати в Совєтському Союзі якусь фабрику, підприємство чи наукову установу, що не входять до визначеного наперед маршруту, то совєтські провідники таких груп завжди знаходять причини, щоб не допустити їх до тих фабрик чи установ. Мотивують це вони звичайно тим, що там переводиться „ремонт". А щоб обмежити тим групам час для спостережень, влаштовується для них пишні прийняття з кав'яром, водкою й забавами, так що вони мусять виїздити з Совєтського Союзу, не виконавши своєї програми.

Розмови чужинецьких гостей і туристів підслуховується й рекордується: всі помешкання, призначені для відвідувачів, мають потайні мікрофони. Про це вже не раз говорено й писано, але тепер появилося авторитетне підтвердження цього Пеньковським, що знаходився на високому становищі в большевицькій шпіонській військовій організації.

Отже, годі сподіватися, щоб від совєтських делеґацій, які прибувають у вільний світ для „культурного обміну", можна було довідатися про дійсний стан в СССР. Вони знають, що саме можна їм говорити і як відповідати в дусі комуністичної діялектики.

Між іншим, Пеньковський стверджує, що совєтські наукові делеґації за кордон формується з таких, навіть визначних, спеціялістів, які щонайменше два роки стоять осторонь наукової праці, і тому, навіть якби вони хотіли щось розкрити зі свого фаху, то це були б уже перестарілі інформації.

Так виглядає започаткований Хрущовим „культурний обмін" між агресивним, імперіялістичним СССР і демократичним Заходом.

Зенон Стефанів

Скільки потрібно ще війська до В'єтнаму?

Шеф штабу американської Армії генерал Гаролд Джансон, підсумовуючи висновки з відбутої воєнної наради на Гаваях 2 серпня ц. р. в справі загрозливої ситуації у В'єтнамі, — заявив, що, на думку військових експертів, потрібна десятикратна кількісна перевага для ліквідації комуністичної партизанщини в Південному В'єтнамі.

Коли прийняти теорію 10 до 1, то, на підставі співвідношення воюючих сил, треба зосередити в Південному В'єтнамі 1.700.000 тисяч реґулярного війська, щоб знищити 170 тисяч партизанів, що там оперують, і, до речі, слабше озброєних — без важкої артилерії, літаків і танків.

В теперішній час у війні з комуністичними заколотниками бере участь 700 тисяч війська, з таким розрахунком: південно - в'єтнамська армія - ядро: 10 дивізій — 250 тис., південно-в'єтнамська народна міліція і мілітаризована поліція — 250 тис., американське військо — 170 тис., інші союзники — 30 тис.

Союзники, що дотепер прийшли з військовою допомогою: Південна Корея — дивізія „Тигри" і будівельно - технічні частини (28 тис.); Австралія — загін з 1800 вояків та новозеляндська батерія — 200 людей.

Як бачимо з дотеперішнього перебігу війни у В'єтнамі, навіть при чотирикразовій перевазі, як в цьому випадку, — знаменито озброєна і виряджена реґулярна армія не всилі очистити опановану партизанами, відносно не дуже велику територію.

На наш погляд, беручи за основу попередні прецеденти з історії боротьби з партизанами під час другої світової війни, а також у Греції, Індо - Китаї, Філіппінах, Кенії, Малаї і т. д. — для успішного закінчення затяжної війни у В'єтнамі потрібно семиразової переваги реґулярних військ над партизанами. Іншими словами, треба ввести в дію додатково біля 500 тисяч війська.

Чи такі припущення правильні, покаже найближче майбутнє. В кожнім разі, вже тепер справа висилки нових американських військ до В'єтнаму дуже актуальна.

ПРИСТАНЬ

Розгойдують хвилі пристань,
B'ють у її борти.
здається, що довгу відстань
По них їй за вік пройти.
Та, владно простягши руку,
Берег її спинив.
Ілюзія звичного руху
Приколихала порив.
І ждуть за стрімкою водою
Незнані порти і мости.
. . . Чуєш, мій берегу,
Попливемо зі мною! . .
А як ні — не тримай мене,
відпусти!

ТАМАРА КОЛОМИЄЦЬ

„Тільки мамі цілуй руки..."

Спогади про Івана Франка

До письменника Олекси Гуреєва в Київ завітав письменник Володимир Хронович із Снятина. Сімдесятип'ятилітній гість — сучасник Івана Франка — розповів про великого Каменяра цікавий епізод, надрукований у „Літературній Україні" з 24 вересня.

. . .Це було в Бродах . . . Скінчивши другий рік учительської семінарії, приїхав я з Сокаля на літні вакації до мачухи. Другого дня перед полуднем прийшла до нас служниця Василя Щурата й каже мені:

— Ходіть зі мною, вас пан доктор кличе.

Я пішов, але дуже нерадо. Василь Щурат був тоді професором німецької гімназії імени архикнязя Рудольфа, де викладав українську мову, а водночас префектом української бурси, що містилася на Музичній вулиці, недалеко від нашої хати . . .

У просторій кімнаті я застав якогось старенького дідуся у вишиваній сорочці, подумав, що це Щуратів батько. Вклонився йому, привітався і запитав, де доктор.

— Він зараз прийде, почекай трохи, — відповів дідусь тихо.

За хвилину справді прийшов Щурат, поставив на столі кошика з яблуками й грушами, а мені дав порожній сифон.

— Збігай до Ґерцка, принеси води.

Кіоск того крамаря був далеченько, на Золотій вулиці. Я сказав:

— Тут поруч також є вода.

Щурат навіть не подивився на мене.

— Тут — тепла, а ти принеси холодної, на льоду.

Я побіг. Коли повернувся, знову не застав господаря. В кімнаті сидів той самий чоловік у незмінній позі. Здається, він боявся поворухнутися. Я поставив перед ним сифон.

— Налий мені, хлопче, води, тільки до половини склянки, — попросив дідусь тихо.

Потім:

— Поможи ще й напитися.

— Чи ви самі не можете цього зробити? — невдоволено відказав я.

— Не можу, — сумно відповів чоловік. — Моя хвороба заатакувала мене чогось сильніше, і я вже від години не можу піднести рук.

Мене за серце взяв жаль.

— Хто ж ви будете? — запитав я майже пошепки.

Очі в дідуся були сумні, та ледь усміхнулися.

— Не пізнаєш?

Я придивився, і раптом в уяві постав образ дужого Каменяра з молотом у руках, якого я знав з різних фотографій. Це був Іван Франко.

Важко передати, що тоді зі мною сталося. Сльози вже годі було стримати. Плачу я, мов дитина, схопив його руку, цілую. До рідного батька ніколи не виявляв такої ніжности. Франко болісно поморщився.

— Тільки мамі руку цілуй, — мовив він. — У тебе є мама?

— Немає. Я сирота.

— Тільки мамі, та ще коханій дівчині. А більше нікому.

Підніс йому склянку до уст, а моя рука тремтить, мушу підтримувати її другою рукою . . .

Так і залишилася в моїй пам'яті на все життя ота сцена. Мов зараз бачу перед собою оту кімнату, стіл і його — нашого Каменяра. Чую голос:

— Тільки мамі цілуй руку . . .

П. Панасенко

о. Роман Ганас

ПОМЕРЛА ІМОСТЬ

9-го грудня ц. р. упокоїлася в Бозі по довгих та тяжких терпіннях пані Ольга з Войтовичів Червінська, дружина пароха Церкви Успення Пречистої Діви Марії в Централії, Па., Шамокінського Деканату. 11-го грудня по відслуженні похоронних обрядів у місцевій церкві, по відслуженні св. Літургії впр. о. деканом Юрієм Дубицьким, в сослуженні всеч. оо. С. Бачинського та В. Пилипця, по прощальних проповідях в українській мові о. В. Пилипця та в англійській о. В. Левицького, з участю 14 священиків під проводом впр. о. шамбеляна С. Тиханського, чисельних парафіян, знайомих та приятелів, поховано покійну пані Червінську на місцевому цвинтарі. До св. Літургії та похоронних обрядів співали дякоучителі: Іван Годованець, Іван Семенюк і Петро Максимюк.

На добрій чужині, далеко від рідної землі, відійшла у вічність одна з останніх могікан, дружин українських католицьких священиків, замикаючи книгу історії свого трудолюбивого життя, як вірна помічниця мужа колись на рідній землі чи тут, в Америці.

Покійна Ольга Червінська, донька пароха та декана села Козар, визначного священика та суспільного діяча, на рідній землі працювала як учителька, доповнюючи своєю працею працю свого мужа Івана.

Хто знав покійну п-і Ольгу за її життя, завжди усміхнену, завжди лагідну та гостинну, той з правдивим жалем прощав її в дорогу на вічний спочинок. Покійна пані Ольга Червінська терпіла дуже тяжко в останні літа, але ніколи не нарікала, а крізь сльози всміхалася до всіх, хто переступав гостинні пороги приходства в Централії. Книжки, що їх любила читати, були для неї великою розрадою в терпіннях, в довгих безсонних ночах.

Померла Імость! Титул, здається, не наш, чи не присвоєний з польської мови, „єй мость", її достоїнство, бо по-нашому то пані-матка, але таким титулом наш народ упродовж століть називав дружин наших священиків у Галичині, і з самої тої назви виходить, якою пошаною втішалися вони в рідному народі. Протягом століть були вони вірними дружинами, матерями та помічницями своїм мужам, були співтворцями релігійного, національного, культурного та економічного відродження нашого народу. Там, на рідній землі, нема вже приходств, тих доріжок, висаджених тополями, тих прекрасних квітів, плеканих руками наших імостей. Господарюють у них нині ті, які не вірять у Бога, які прогнали наших священиків з їхніх приходств.

Колись наші приходства на рідній землі були оазами, пристанями для всіх тих, хто переступав їх пороги, щоб чогось навчитися, порадитися чи уплянувати якісь дії, корисні для нашого народу. Родини наших жонатих священиків були природними джерелами, які давали народові, позбавленому інтеліґентної верстви, освічених провідників, щоб міг він підносити себе, відбивати наступи ворогів, що хотіли його знищити. Шкода, що в нашій літературі так мало згадується про віддану працю нашого духовенства для добра народу, зокрема майже не згадується жертвенної праці наших імостей.

Привілей на право одруження для українського духовенства, який так позитивно виправдав себе в ході минулих століть для добра нашої Церкви та народу, то привілей нашого східнього обряду, якого донині нам ніхто не забрав, хібащо ми самі присипали його порохом забуття, з великою втратою для нашої Церкви, зваживши на великий брак священиків.

Однак, цією згадкою ми ніяк не маємо на меті знецінити жертвенної праці нашого безженного клиру, навпаки з повним признанням підкреслюємо жертву праці та життя наших тут роджених священиків, які, маючи всі можливості для достатнього життя, жертвували себе на службу Богові та рідному народові. Тут, у ЗД Америки, маємо до сотки наших безженних священиків, і якби їх не було, то наша Церква не могла б сповнювати свого призначення.

Проблема вибору стану жонатого чи безженного духовенства має вирішуватися на засадах добровільности, так, як то було в рідному краю; люди живуть не лише в містах з культурними установами, але й у болотнистих селах, в закутинах гір та лісів, і всюди мусять з ними жити і священики, люди такі самі, як і всі інші.

Самота під час довгих осінніх, дощових вечорів, серед завіяних снігами доріг, відтятих від сполуки із світом, брак відповідного товариства — найбільші вороги самітньої людини, спричинники фізичних та моральних терпінь. А там, де в людині зроджуються фізичні чи моральні терпіння, там зникає всяка надія на позитивну працю. Жонатий священик, який живе в таких закутинах, всю охоту до праці черпає від вірної дружини та від дітей, і, напоєний радощами родини, як муж і батько, радо витримує всі труднощі життя, з чистим сумлінням молиться, приносить жертву св. Літургії і ласками її наділяє своїх парафіян.

Тяжку життьову боротьбу легше вести двом особам, злученим ласками св. Тайни подружжя, бож сам Господь, створюючи Адама, сказав: „не добре є чоловікові бути самому на землі", і дав йому помічницю Єву. І в цьому криється джерело багатьма

(Закінчення на стор. 4-ій)

Цьогорічна збірка національного датку УККА досягла $70,000

Ню Йорк. — з канцелярії УККА інформують, що в дні 21-го грудня ц.р. цьогорічна збірка національного датку досягла суми $70,000. УККомітет уважає, що хоч ця сума ніяк не є співмірною ані до мільйонового числа українців в ЗДА, ані до великих потреб і ще більших можливостей поширення й поглиблення праці УККА, все ж у порівнянні з минулими роками, цьогорічна збірка є показником росту національної свідомости й солідарности української громади в ЗДА та зростаючого зрозуміння ваги УККА. В минулому році зібрано на УНФонд $63,000, а в раніші два роки ще менші суми. УККомітет сподіється, що коли точно за один попередній тиждень до каси УККА вплинуло $5,000, в двох останніх тижнях вплине ще рівно $10,000, і загальна сума цьогорічної збірки досягне $80,000. Останньо таку суму національного датку зібрано в 1956-57 році, отже майже десять років тому. В Екзекутиві УККА вважають, що на цей успіх склалися велика праця Відділів УККА та його канцелярії в Ню Йорку й сотні збирачів національного датку, які в останніх тижнях виявили великий запал й чималу амбіцію вибороти для своєї громади якнайкраще місце поміж іншими нашими скупченнями в ЗДА. В останньому тижні зокрема заслужилися порівнюючи невеликі громади Гартфорду, який вже склав $1,250 і устами свого енергійного голови інж. Володимира Пришляка заповів дальшу посилку $750; Ню Бронсвику, який підніс суму свого датку до рівної тисячки долярів; Сиракюзи, які склали імпозантну суму $2,000; Обирн та Вилиментику, які останньо прислали знову по триста долярів, і ін. На чолі довгого списка наших громад стоять в УККА дві громади: Філядельфія і Ню Йорк, а за ними друга „велика" двійка: Шикаґо і Нюарк-Ірвінґтон, який намагається перевищити у збірці велике Шикаґо. Ця остання громада минулого року склала на УНФонд понад $5,000, досі прислала до канцелярії УККА тільки $2,500, але в громаді тепер ведеться дуже енергійна акція закінчення збірки для вирівняння а то й переступлення минулорічної суми. До двотисячного „клюбу" — інформує УККА — включився Гартфорд, який ще перед тижнем мав записаних на своїм конті тільки $750. Таких несподіванок УККА сподіється більше з уваги на це, що гроші зібрані на національний даток можна вислати до канцелярії УККА в Ню Йорку ще навіть 31-го грудня ц.р. й вони будуть зачислені на цьогорічну збірку. УККомітет закликає, щоб не було ані одного українця, який у 25-річчя УККА та 15-річчя УНФонду не склав би щедрої пожертви на національний даток й то не склав би негайно, бо до закінчення збірки залишилося тільки декілька днів!

Срібний ювілей о. д-ра Богдана Куриласа

Колись історія відмітить із признанням ролю і діяльність українського духівництва під час теперішнього нашого лихоліття, і на рідних землях, і на чужині.

Особливо тяжке було положення наших вигнанців, що опинилися по 2-й світовій війні в таборах у Німеччині. І тут священик був часом не тільки духовою опорою, але й фізичним рятувальником.

24 жовтня українці Ля-Люв'єру і околиць відзначали 25-літній ювілей священика місцевого пароха о. д-ра Б. Куриласа.

Ювілят народився 2 лютого 1917 року в селі Германові Львівської области і був старшим сином о. Василія та Олени з дому о. Кордуби. Вже з малих років перед ним стелився тяжкий шлях священнослужіння своєму народові. Покінчивши в 1934 р. гімназію о.о. Редемптористів у Збоїсках, він восени того ж року вступив до їхнього чину з тим, щоб продовжувати свої студії богословія та філософії у Вел. Семінарії у Голоську під Львовом.

Шість років пізніше, якраз у день свого народження, 2 лютого 1940 р., у м. Ярославі над Сяном молодий семінарист був рукоположений на священика Єпископом-помішником Перемиським Кир Григорієм Лакотою, що кілька років пізніше прийняв мученицький вінець в одному з сибірських концтаборів.

В роках 1941-44 о. Богдан Курилас перебував в обителі Успіння Пресв. Богородиці в Тернополі, а опинившись на вигнанні в 1945-46 рр., продовжував високі студії богослова в м. Інсбруці (Австрія).

В 1952 році вступив на заочний філософсько-історичний факультет Укр. Вільного Ун-ту в Мюнхені, який закінчив у 1955 році, отримавши ступінь доктора за свою дипломову працю „З'єдинення Архиєпископа М. Смотрицького в історичному та психологічному насвітленні".

До Бельгії о. Богдан прибув у 1948 році, спочатку обслуговував вірних м. Льєжу і околиць, пізніше перебував у Монсі, тепер є душпастирем українців-католиків в Ля-Люв'єрі і околицях.

На терені Бельгії від самого початку цей молодий душпастир активно включився в українське життя, присвячуючись найбільше освіті та вихованню молоді і дітей.

О. д-р Б. Курилас є відомий і з своєї письменницької діяльности. Є автором статтей, п'єс і перекладів на релігійні, виховні та ін. теми, є кілька надрукованих його книжок, в тому збірки поезій, випущених під псевдонімом І Калиненка.

Щоб відзначити його Срібний Ювілей зійшлася і з'їхалася велика маса людей, не тільки зі всіх кінців Бельгії, а й з-за кордону.

Зранку о 10-й годині відслужено урочисту Службу Божу у величній гарній церкві Інституту св. Йосифа в Ля-Люв'єрі. Відправляли її о. канонік Г. Фуканчик з Льєжу, о. радн. І. Кіт, директор Студентського Осередку в Лювені, і сам Ювілят у супроводі дитячого хору „Жайворонок" під орудою о. радн. З. Нарожняка, що прибув із Франції.

Особливо вворушливим був момент, коли о. канонік Г. Фуканчик почав читати привіти, що наспіли зі всіх країн, і перший — благословення від Його Святости папи Павла VI. Слідував потім теплий привіт від Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, від Архиєпископа Кир Івана Бучка, який долучив ще до цього свій сердечний батьківський лист, як хрещений батько Ювілята. А далі — благословення та найкращі побажання від Кир Максима Германюка — Митрополита Канади, від Кир Володимира Маланчука — Апост. Екзарха у Франції, від митр. протоєрея І. Бачинського, від крилошанина о. д-ра М. Марусина і ін.

Друга і третя частини святкування проходили в залях бельгійських Католицьких Організацій м. Ля-Люв'єр.

При вході до залі, де відбувалося прийняття, Ювілята зустріли за нашим звичаєм — хлібом-сіллю та добрими побажаннями, що їх склав один зі старших парафіян, член Ювілейного К-ту, п. Коваль, і квітами, що їх піднесли діти й жінки в українських строях (М. Димид, Герега, К. Раб і Я. Чепак), а проф. І. Витязь, почесний голова Укр. Науково-Освітнього Т-ва в Бельгії, виголосив урочисту промову, яку закінчив многоліттям на честь Ювілята, що відспівали всі присутні. Ця зустріч закінчилася промовою-вітанням ділового голови Ювіл. К-ту і голови Філії УДК п. С. Маркуся.

Гостина, на якій було присутніх 150 осіб, і яку добре підготувало місцеве жіноцтво (пані М. Туринець, Л. Фридрак, М. Коваль, Біленко та ін. на чолі з головною господинею пані М. Когут), відбулася в сердечній атмосфері.

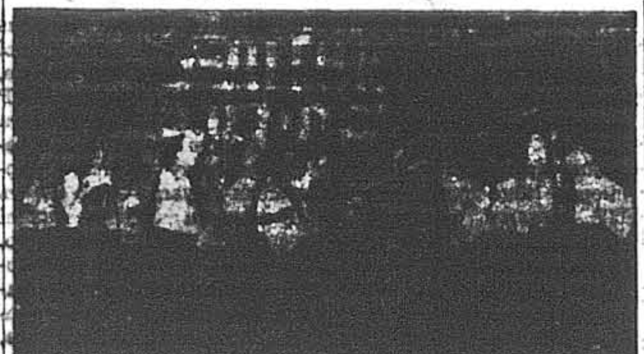
У піднесеному настрої всі присутні на гостині, до яких ще долучилися бельгійські гості, заповнили сусідню залю спектаклів, де відбулася третя частина свята, на якій виступали з привітами присутні представники гром. організацій і ін. — Вручено також подарунок від КУ СУМ-у.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ПРОВІДНИК РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ МЕНШОСТИ В СЕНАТІ ПРОТИ СКАСУВАННЯ 14-Б ПУНКТУ РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ Тефта-Гартлі. Сенатор Еверетт МекКінлі Дірксен заявив в інтерв'ю, що він буде противитися демократичному змаганню на другій сесії 89-го Конґресу скасувати 14-Б пункт робітничого закону, в якому говориться про так зване „право на працю". 19 стейтів мають свої закони, які не змушують робітників належати до професійних спілок, коли вступають на працю. Робітничі організації домагаються скасувати цей пункт і Палата Репрезентантів вліті цього року його уневажнила, а Сенат не закінчив праці в цій справі.

ПОШИРЕНО СОЦІЯЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ РАДУ ОН з 18 до 27 членів, доповнивши її склад азійсько-африканськими країнами. Греція й Венесуеля були одинокими країнами не африканського й азійського континентів, додані до складу поширеної Соціяльно-економічної Ради, одної з найважливіших постійних Комісій Об'єднаних Націй.

Виступи танцювального ансамблю осередку СУМА з Пасейку

Дівчата танцювального Ансамблю СУМА в Пасейку виконують танок „Прядільниці".

Останніми часами на терені метрополітальної округи Ню Йорку та стейту Ню Джерзі з успіхом виступає танцювальний ансамбль Осередку Сума ім. ген. Мирона Тарнавського з Пасейку під мистецьким проводом молодого і талановитого балетмайстра п. Романа Стеткевича, який минулого року прибув з дружиною з Англії. Ця танцювальна група існує вже приблизно три роки. Спочатку вона ставила свої перші кроки під мистецьким проводом пані Зайченко, а з початком цього року провід перебрав п. Р. Стеткевич. Треба Управі Осередку Сума в Пасейку дати признання за те, що зуміла п. Стеткевича запросити до співпраці та, найголовніше, зорганізувати відповідні фінансові засоби для вдержання цієї мистецької групи.

Вже перші проби виявили, що п. Стеткевич має небуденний талант, а, головне, вмілість навчання та вплив захоплювати молодь до праці. Коли взяти до уваги, що матеріял, над яким молодий маестро працює, це юначки і юнаки сумівці учні гайскул та студенти коледжу, що вони тільки раз в тиждень мають проби, — то з подивом треба признати, що танцювальний Ансамбль за короткий час добився гарних успіхів.

Крім старшої групи працює ще й група молодших, яка нараховує коло 30 юних сумівок і сумівців, від 7 до 13 року життя. Це підготовка нарибку і запорука існування танцювального Ансамблю на довшу мету. Великою допомогою на пробах для п. Стеткевича є його дружина, яка тренує молодшу групу і допомагає старшій.

Вже перший деб'ют сумівського танцювального Ансамблю під проводом п. Стеткевича на Здвизі СУМА на Оселі в Еленвіл в днях 4-6 вересня викликав ентузіязм тисячних учасників Здвигу. З таким самим успіхом ансамбль виступав на Ювілейнім Бенкеті у 50-ліття УНПомочі в Пасейку, на 15-літтю Осередку Сума в Пасейку та посв'яченню Юнацького прапора, на 5-літтю Української Централі в Пасейку, на Св'яті 20-ліття УПА в Гемстед, Лонг Айленд та на 15-літтю „Самопомочі" в Джерзі Ситі. Виступив він 24-го жовтня ц. р. перед американською публікою на академії, присв'яченій відзначенню 20-ліття Об'єднаних Націй, що її влаштував спеціяльний Комітет міста Пасейку під протекторатом мейора Де Мюро.

Треба згадати подію, що спричинила запрошення наших танцюристів на ту імпрезу. Тиждень перед тим, тобто 17 жовтня, мейор Де Мюро був присутній на бенкеті 5-ліття Української Централі в Пасейку і там вперше побачив виступ нашої танцювальної групи. Хоч до Св'ята ОН було всього один тиждень і програмка була вже усталена, то мейор, захоплений чаром нашого танку і їх виконавцями, запросив Ансамбль взяти участь в тому св'яті, та вжив свого впливу, щоб Комітет на це погодився та змінив програмку, вставляючи ансамбль в мистецьку частину.

Заля великої авдиторії в Пасейк Сіньйор Гайскул була виповнена по береги американською молоддю та старшими. В мистецькій частині виступили філіпінські студенти, що вчаться в Пасейку Дженерал Госпіталі. Вони виступили з філіпінськими народними танками і піснею. Другими були українці, а по них виступили студенти Гіллер Академі Гібрю Дей Скул, які репрезентували Ізраїль.

Перед виступом нашої танцювальної групи, її акордеоніст п. Іван Овсак, що має закінчені консерваторійні студії, виступив в національнім одягу та чудово і милозвучно відіграв в'язанку українських народних пісень, за що публіка нагородила його рясними оплесками. Треба жаліти, що цей талановитий молодець опустив нашу групу, виїхавши до Арґентини. Потім дівчата відтанцювали „Прядільниці". Поважна ритміка того танцю та мистецьке виконання різнокольоровими лентами, що уосібнювало прядіння килима, публіка зустрічала з подивом. Оплескам не було кінця. Та „Гопак" і бравурне його виконання цілком роззброїли американську публіку. Оплескували так довго, аж наші танцюристи мусіли повторити танок. Заповідачка і конферанс'є тієї програми по закінченню української точки висловила признання і дослівно сказала „глядіти на них запирає віддих". Мейор ДеМюро щиро і зворушено дякував виконавцям і Осередкові СУМА за те, що своїм виступом причинилися до великого успіху відзначення 20-ліття ОН в Пасейку.

В суботу 4-го грудня Ансамбль виступив знову перед американською публікою в Готелю Коммодор на Конвенції Американської Асоціяції Контракторів міста Ню Йорку. Можна мати певність, що наші молоді танцюристи під проводом свого балетмайстра гідно запрезентували українське танцювальне мистецтво перед вибраною американською публікою.

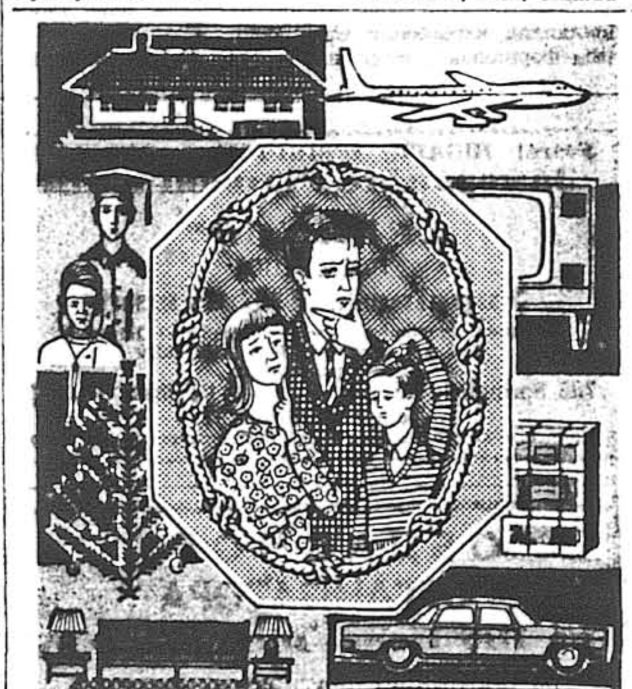
Ярпет.

Доповідь проф. д-ра Л. Добрянського в Осередку Українських Студій

Вашингтон. — В дні 8 грудня 1965 р. в годині 7 вечером, проф. д-р Л. Добрянський виголосив першу із запляновних доповідей Осередку Українських Студій, для студентів Української Католицької Семінарії, на тему „Бог — Україна й наша молодь". Доповідача привітав Ректор о. К. Бердар і голова Осередку проф. д-р Р. Смаль-Стоцький. У своїй доповіді проф. Добрянський згадав своє довголітнє зацікавлення філософічними і релігійними питаннями та виказав, що сучасна світова криза є по суті релігійною кризою. Цю кризу викликав московський комунізм своїм агресивним атеїзмом й імперіялізмом, що заперечують всі засади правопорядку у вільному світі, основаного на моральних принципах християнства. В боротьбі проти московського комунізму, що хоче поневолити весь світ, включно з ЗДА, найважливішою зброєю є ідеали волі і права до самовизначення всіх народів, поневолених Москвою, в першій черзі Боже і людське право до волі нашої України. Доповідач накреслив слухачам їх обов'язки в цій критичній добі, їх обов'язки як християн, американських громадян і майбутніх священиків.

ІЯ МАЦЮК — ЛАВРЕАТКА ФЕСТІВАЛЮ

Ріо де Жанейро. — При кінці місяця листопада відбувся тут Міжнародний Музичний Фестіваль. З-поміж усіх учасників фестівалю вирізнено та признано нагороди чотирьом мистцям. Поміж нагородженими мистцями фігурує ім'я відомої української співачки, громадянки Бразилії Ії Мацюк, яка закінчила свої вокальні студії у Німеччині.

Бруклин – Південь, Н. Й.

РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ

Старанням Парохії, Міжорганізаційного Комітету та Вечір. Парохіяльної Школи в Південному Бруклині відзначено 47-і Роковини Листопадового Чину в дні 21го листопада ц. р. в церковній залі церкви св. Миколая.

Радісно було старшому громадянству переживати ці Листопадові Роковини, бо в той недільний день присутні громадяни вповні відчували, що наша молодь, хоч відірвана від рідної землі, не затратила любови до традицій батьків та пам'ятає про національно - визвольну боротьбу за волю.

Програму Листопадового Свята започатковано відспіванням американського гимну, а Впр. о. пралат Прийма, парох, у своїй промові згадав про зберігання традицій українських поселенців у Бразилії.

В програму Свята входили деклямації, доповіді, що їх виконали учні Парохіяльної Школи під проводом учительок Зиновії Пиріг і Емілії Саноцької.

Шкільні діти відспівали пісні „Гей у лузі, червона калина" і „Нема в світі кращих хлопців'. Доповідь про Листопадовий Чин по-українськи прочитала учениця Наталія Білаш, а по-англійськи учениця Линда Ларсен. Деклямації виголосили Євгенія Форманюк („Напис на стрілецьких могилах" Богдана Лепкого), Стелла Білаш („Листопадова ніч" Л. Храпливої) і Дарія Прийма („Листопадова мрія").

Редактор Михайло Островерха, як учасник Листопадового Чину виголосив доповідь, в якій поділився з присутніми споминами про 1918 рік.

Діточий квартет в складі учениць — Євгенії Форманюк, Соні Прийма, Ірини Ткачук і Марії Зздел відспівав „Гей там на горі Січ іде".

Жіночий Хор під дириґентурою впр. о. пралата К. Прийми проспівав „Заквітчали дівчатонька" і „Подай дівчино ручку на прощання". Новозорганізований хор — це праця о. пралата К. Прийми, і перший виступ його випав незвичайно вдало, зворушивши приявних на залі, які гаряче оплескували виконавців.

Свято закінчено співом українського національного гимну. П-і Анна Костів, голова комітету, висловила признання і подяку організаторам і виконавцям за їх працю, а учасникам за участь. Декораціями сцени зайнялися пп. Дмитро Лесевич і Іван Ткачук, а вишивки визичила пані Гануся Дутко.

Емілія Саноцька

Клівленд, Огайо

ДРУГА РІЧНИЦЯ СМЕРТИ ІВАНА БАГРЯНОГО

Об'єднання Українців Революційно - Демократичних Переконань (ОУРДП) із співучастю з іншими українськими організаціями великого Клівленду рішило відзначити другу річницю смерти віце-президента УНР в екзилі, генерального секретаря ЦК УРДП, видатного українського письменника і публіциста, невтомного трудівника і патріота — великого українця нашого часу — Івана Павловича Багряного. Відбуто декілька засідань та розподілено поміж членами функції окремих ділянок, як організаційної, інформаційно - пропаґандивної і мистецької. Біля церков розповсюджувалися летючки, священики оголошували в церквах , що в неділю 24-го жовтня 1965 р. після Служб Божих відслужаться панахиди по Іванові Багряному, а в годині 4-ій після обіду в залі Українського Народного Дому українська громада відзначатиме другу річницю Його смерти.

В неділю в українських православних церквах святого Володимира і святого Андрія Первозванного оо. Степан Ганкевич і митр. прот. Семен Іващенко відправили панахиди по рабові Божому Іванові і рабові Божому Степанові, Президентові УНР в екзилі д-р Степанові Витвицькому. Представники організацій стояли з українськими і американськими прапорами, а громадянство з палаючими свічками в руках, а з хорів лунала „Вічная пам'ять". В післяполудневих годинах на хвилях етеру (радіовисильні д-ра Івана Гурка і Сергія Якимцова) лунали пісні і марші пок. Івана Багряного, як „Марш молоді", пісня про Тютюнника, „Вставай Народе", „Марш України" та повідомлялося про відзначення другої річниці смерти. Громадянство заповнило залю. Одумівки в уніформах і в українських нац. строях: Галина Азіма, Світляна Кайдан і Ліда Палажченко пришпилювали синьо-жовто-чорні ленточки. На сцені намальований Іваном Уситком портрет Івана Багряного, уквітчаний живими квітами.

Голова місцевого осередку ОУРДП п. Павло Мигаль відкриває відзначення другої річниці відходу від нас св. пам'яті віце-президента УНР в екзилі Івана Багряного та повідомляє присутніх про велику втрату великого державного мужа — про смерть Президента УНР в екзилі д-ра Степана Витвицького. Присутні вставанням і двохвилинною мовчанкою вшановують пам'ять обох державних діячів і політиків. Василь Пономаренко — керівник мистецькою частиною свята повідомив, що у зв'язку із смертю Президента УНР в екзилі, мистецька частина, яку підготовив інж Іван Ф. Стрілець, буде скорочена, не буде жадних співів.

Панна Оксана С. Іващенко виконала американський гимн. Гість з Дітройту — інж. Василь Колосюк говорив про літературну творчість і політичну діяльність Ів. Багряного та значення його політичної діяльности і літературної творчости для теперішніх і майбутніх поколінь, і в Україні і в чужинецькому світові. В Багряного слово і перо — це була його зброя. В його творах і політичних статтях і памфлетах різке слово заміняло зброю.

Панна Віра Палажченко виконала на піяно похоронний марш Шопена. Гарно продекламовано вірші Івана Багряного: Ліда Палажченко — „Мова рідна", одумівець Андрій Бобкін — „Балада про серце" і пані Зіна Шиян — „33-ий Рік".

На закінчення цього вечора Василь Пономаренко від імені комітету подякував присутнім за участь, дякував доповідачеві інж. Василеві Колосюкові, усім учасникам-виконавцям мистецької частини, отцям за відслуження панахид і обом радіовисильням за повідомлення та подав присутнім до відома про створення Комітету Увічнення Пам'яті Івана П. Багряного в Клівленді, а українське громадянство Клівленду мало б всебічно підтримати заклик такого комітету.

Наприкінці відспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Володимир Лук'яненко

ПОМЕРЛА ЇМОСТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

неоціненої і призабутої праці наших їмостей, що, бувши молодими, гарними, з усіма можливостями влаштувати собі життя якнайвигідніше, годилися стати дружинами священиків, щоб поділяти з ними всі радощі та труди.

Життя нашого жонатого духовенства під оглядом матеріяльним було дуже тяжке. Але з Господньою поміччю священичі діти закінчували школи і займали провідні пости в народному житті.

Знаю одну їмость, що на знищеній війною парафії виховала семеро своїх власних дітей та ще й п'ятеро сиріт сестри і всім допомогла закінчити високі школи. Наш духовий велетень о. Маркіян Шашкевич був жонатим священиком, жив на дуже вбогій парафії, не мавши засобів на лікування тяжкої недуги, в молодому віці помер, але залишив по собі літературну спадщину, яка стала основою відродження нашого народу в Галичині!

Наші добрі їмості були відданими матерями — лише для своїх дітей, а й для багатьох чужих дітей по наших селах та містах. Двері приходств були завжди відчинені для всіх, хто тільки до них не застукав. Передусім відчинялись вони для студіюючої молоді під час вакацій та свят.

Діти наших селян разом з дітьми священиків бавилися, виростали, виховувалися і під проводом їмостей присвоювали собі форми життя інтеліґентних родин, що придавалося їм пізніше в житті. Хто ще живе, не забув вакаційних забав по приходських садах і на верандах, не забув святочних прийнять, що їх рік-у-рік їмості уладжували для молоді.

У скромних, не раз під соломою приходських домах їмості вміли творити культуру великоміських салонів навчаючи своїх дітей музики, гри на піяніні, приготовляючи їх до життя в містах, яке було дуже відмінне від життя на селі. Товариські забави часто кінчилися подружжями, що були радісними подіями в житті цілої околиці.

Не можемо не згадати наших героїнь - вдовиць, яким доля забрала мужів - священиків, залишаючи часто з малими дітьми. Не була б доля цих вдовиць такою суворою, якби опіка над ними була зорганізована силами всього духовенства, але, на жаль, так не було, і вони часто були змушені власними силами поборювати всі труднощі життя, щоб забезпечити дітям виховання. Батьками та щирими опікунами вдовиць по наших священиках були великий Самарянин, Митрополит Шептицький, як також єпископ Хомишин.

Наші їмості, як щирі патріотки, починаючи від вдови по о. Маркіяні Шашкевичеві, перейшли до історії, як співтворці релігійного та національного відродження, як спричинники великого зросту духових сил народу. В церковних товариствах, у жіночих організаціях, в Просвітах, в Рідних Школах, в організації дитячих садків, всюди були розум, руки та серця їмостей. Сини і доні священиків, виховані їмостями - патріотками, стали визначними працівниками на всіх ділянках народного життя.

Коли сурми грали до бою, в рядах УСС, УГА і УПА гинули сини наших священиків враз із дітьми цілого народу. Небагато залишилося в живих свідків минулої історії, яка творилася в приходських домах, в наших священичих родинах.

З діяльности Денверської Групи УВАН

У зв'язку зі смертю голови Денв. Групи — проф. д-ра В. Тимошенка відбулося 30 жовтня 1965 року в Денвері, Колорадо, засідання Групи, присвячене вшануванню його пам'яті.

Перед науковою частиною засідання збори вшанували; вставанням і однохвилевою мовчанкою, пам'ять померлих в міжчасі: проф. д-ра В. Тимошенка, який помер на 81-ому році життя 15 серпня 1965; пані Анни Олексієнкової, постійної учасниці засідань Групи, яка згинула трагічною смертю на 54-му році життя, 2 жовтня б. р. і д-ра Степана Витвицького, Президента УНР в екзилі.

Після того, під головуванням мґра Л. Колтунюка вислухано доповіді проф. д-ра Б. Винара про — „Проф. д-ра В. П. Тимошенка як науковця". Доповідач схарактеризував Покійного як українського і світової слави науковця-економіста, зреферував проблеми, якими він займався та підкреслив необхідність уложення вичерпної бібліографії писань проф. В. Тимошенка.

Інж. Л. Биковський, як кол. учень Покійного, поділився своїми — „Споминами про проф. В. Тимошенка". В доповненні до попередньої доповіді схарактеризував професора як людину, викладача, педагога й керівника. Свої спомини доповідач уклав на підставі особистих і листовних взаємин з пок. професором, хронологічно у три доби: под'єбрадську (1922-28), нюйоркську (1948-54) та денверську (1954-65).

Одночасно на залі влаштовано виставку головніших творів, враз зі світлиною, проф. В. Тимошенка. Були представлені публікації й рукописи зі збірок д-ра Б. Винара, інж. Л. Биковського та Інституту для Дослідів Харчових Продуктів, Пало Алто, Каліф., в якому Покійний професор працював поверх 30 літ.

Закінчилось засідання звідомленням про діяльність Групи впродовж літа 1965 року та накресленням програми на біжучий 1965-66 акад. рік. Головною проблемою Групи є нині очолення її одним з дійсних членів УВАН, в порозумінні з Централею УВАН у Ню Йорку.

Л. Б.

Збори Відділів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 2-го СІЧНЯ 1966 Р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Українська Січ — 170 Відд. о год. 3-ій по пол. в УНДомі при 96 Fleet вул. На порядку: Відкриття і вибір президії; відчитання протоколу з останніх річних зборів; звіт Управи за діловий 1965 рік; звіт Контр. Комісії; дискусія над звітами; уділення абсолюторії звітній Управі; вибір Управи і Контр. Комісії; справа допомогового і посмертного фонду; запити, побажання і різні справи; закриття зборів. Зараз по загальних зборах відбудуться місячні збори, на яких буде вибір двох делеґатів і їх заступників на 26 Конвенцію УНС. Обов'язком всіх членів взяти участь в зборах. Якщоб в назначений час не явилась відповідна кількість членів, приписана статутом, збори відбудуться одну годину пізніше при будьякій кількості членів. По зборах товариська гутірка, при скромній перекусці. — І. Грабар, предс., С. Микитюк, скарб., Д. Дидик, секретар.

ТАРЗАН, ч. 5 549 Тарзан лікує лева.

Використовуючи останні свої сили, поранений лев скочив до атаки...

Але Тарзан легко ухилився від удару і тварюка повалилася на землю.

І тепер, коли Нума стогнав від болю, співчутливий мавполюд вирішив йому допомогти.